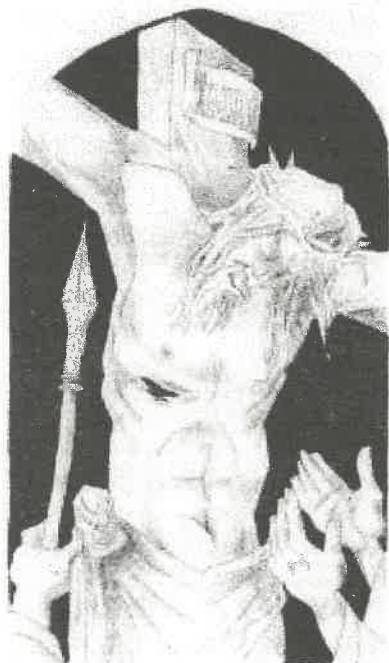

Szöllősi Hírek

A Zsongorkő Baráti Kör lapja 2004. március

Április, Szent György hava

Egyházunk legfőbb ünnepét, az ünnepek ünnepét, Húsvétot április első hetében ünnepeljük, idén is egyhetes előkészülettel. Sokan már hetekkel ezelőtt begyűjtötték a virágvasárnapi barkaágakat, melyek nálunk majd a palmaágakat helyettesítetik. És diadalmasan hangozhat fel a Krisztuséltető ének: „Hozsanna Dávid Fiának, áldott aki az Úr nevében jön”. De már besötétíti a virágvasárnapot a szenvedéstörténet, a PASSIO előrevetődő árnyéka. ”A mi Urunk Jézus Krisztus kinszenvedése Szent Lukács írása szerint...” halljuk az idei szentmisében, ahol Pilátus védekezésére: „...én ártatlan vagyok ez igaznak véretől...”, talán ugyanazok, akik pár nappal azelőtt éltették Jézust, most így szitkozódznak: „Az Ő vére mirajtunk...”

Az idei nagyhét szenvedő Krisztusát egy-egy különleges filmelmény

súlya is közelebb hozhatja hozzánk. A média már sokféle módon megírta, kitárgyalta, dicsérte vagy antiszemitanak titulálta Mel Gibson legújabb filmjét Krisztus szenvedésének utolsó 10 órájáról, a Passió-t. Amerikában ezt már február 25-én bemutatták, nálunk március 25-én kerülhet erre sor. A filmben élénk tárulhat az a halálnem, amelyről Pál apostol a korinthusiakhoz írt levelében le is írja: A zsidóknak botrány, a pogányoknak ostobaság. Jézus pere a maga valóságában valamiféle koncepciós per volt. Hiszen Kajifás főpápnál sok hamis tanú jelentkezett, de egy sem olyan váddal, ami alapján a legsúlyosabb büntetést szabhatták volna ki: „...látni fogjátok az Emberfiát, amint a Mindenható jobbán ül, és amint eljön az ég felhőiben...”

És felmerülhet ilyenkor bennünk is a nagy kérdés: Jézus perében melyik oldalon állnék? Kit képviseltem volna? Kajifást vagy Pilátust, vagy Arimatiai Józsefet? De mint kívülálló, ott voltak Péter és Júdás, a megostorozást végző pribékek, és Kirenei Simon, akit kényszerítettek, hogy segítse Jézust a keresztvitelben, a csúfolódó katonák, a siránkozó asszonyok, és a hitvalló százados, a jobb lator és a bal lator. Mert előbb vagy utóbb e kérdés is élénk kerülhet: melyikük szerepe azonos az enyémmel? És akkor válaszolnunk kell rá!

A nagyhét hónapjában azért nem szabad megfélemlenünk a kisebb ünnepeinkről sem. Meg kell dicsérnünk március három derék szentjét: Sándor, József és Benedek tisztúkhöz méltó módon meghozták a meleget. Vajon Vince (április 5.) megbecsüli-e magát? Csurogni fog, hogy telhessen a pince?

Április jeles napjai között találjuk a sárkányölő Györgyöt, akinek emléke ott jelenik meg a Bakonyai templomban, de Cserkút is dicsekszik egy képével.

Szent Márk evangélista a pusztába kiáltó Keresztelő Szent János bemutatásával kezdi írását. Ezért lett Márk jelképe az oroszlán, aki a pusztába kiáltva hirdeti az igét.

Timár György

Hagyományos himestojás festés

A tojásfestés évszázados hagyomány, ami hozzátartozik a húsvéti ünnepekhez. A hagyományos módszert mutatunk most meg: a klasszikus népi díszítőtechnikát. Alapanyagok: főtt tojás, vöröshagyma héjából főzött és egy napig pihentetett festőlé, fehér lepedővászon és írka (amit úgy készíthetünk el, hogy egy faág végét behasítjuk, és egy gyógyszerári fém tubusból készült tölcserűt szorítunk bele).

A tojás felületére az írka segítségével viasszal felrajzoljuk a mintákat

A hideg hagymalébe rakjuk a tojásokat

Gyertyaláng oldalához / mert a teteje kormol / tartva leolvastjuk a viaszt, majd szalonnabőrrel és száraz vászonnal átdörzsöljük a tojást.

Tartalom:

2

Buzás Andor írása

3-5

ZSBK taggyűlés

Aranytoll – Buzás Andor
kitüntetéseMárcius 15-i ünnepi be-
széd

Iskolai hírek

Polgári kör

6-7

Arat-e a rák Kővágósző-
lősen? Célkeresztben az
orvos és a polgármester

8-11

Posta-szolgálat

Önkormányzati költségve-
tés 2004-reKutatási tervek - tájékoz-
tató körút

12

Az érem két oldala

Szöllősi Hírek

Felelős kiadó: Holota Jenő

Felelős szerkesztő: dr. Pallós Zoltán

Szerkesztőség: Kővágószőlős, Rákó-
czi u.2.Nyomdai munka: Agora nyomda
Pécs.

Készült 550 példányban

BUZÁS ANDOR

MÁRCIUS VERSE

Kényszerképzetem már, hogy valamely március idusán akad arra vállalkozó is, aki suttogva próbálja végigmondani Petőfi Nemzeti Dalát. Nem csak azért izgat, mert rádiós fülem van, s jól tudom, hogy a hallásküszöb mentére visszafojtott ember hang: a mormolástól a némaság-présben vergődő sikolyig milyen félelmetes dinamikájú, hogy ez a szinte önkivületi félnéma hangskála épp a lefogottságával milyen mérvű rezonanciát kelthet a lélekben – nem csak ezért. Hanem mert ezt a költeményt fennhangon tökéletesen végigmondani: lehetetlen! A zihálás-ritmusú tömondatokat, kiáltva számonkérő, felordítva fejrázó, káromolva vádló és sírva könyörgő érvek jégeső zuhatagát, amely úgy veri a testet-lelket, hogy pirt szökken az ember arcába, borzongást teljes testébe, rokon-önkivületet a lelkébe: ezt egy idő után már nem lehet fokozni, mert megpattan az ér, kiszakad a tüdő. Titán-tüdő présele ki ezt az emberfeletti indulatot ebből a madárcsontozatú szent suhancból. Ami a kurta mondatok zuhatagát vaskemény fegyvelemmel egyben és egységben tartja, az a „most vagy soha többé, mert értsd meg, másképp és máskor már soha nem lehet” – kétségbeesetten józan felismerése, a forradalom pillanatba sűrített fényrobbanása, a végzetes nagy rádöbbenés tiszta értelme és örülete egyszerre.

Nincs demokratikusabb magyar vers, mert a nemzet minden ember-tagja egyszerre és együtt sajdul benne, minden ember sejtje változik, amely együtt fáj az egy pillanatra tudatosult nagy nemzet-testben, s hangtalanul-tudatlanul is együtt kiáltja lelkében a mágikus refrént a jurátus, a bölcsész, a manufaktúra legénye, a szénájával vásároló paraszt, s a sokadalomban pletykálkodó asszony. Mert ez a kiáltás Istenhez száll, s ebben az ég-közeli szférában jótékonyan elvegyül káromlás és ima, sírás és himnusz, ami együtt szép Isten fülének, mert a költészet Isten anyanyelve.

Ez a vers törvényszerűen úgy magyar, hogy egy porcikájában sem nacionalista: Emert mélyebbről fakad, mint a faji-anyanyelviközösség önvédelmi szférája. Itt az ember már a pusztá embermivoltáért száll élet-halál harcba. A szabadságot, mint legalapvetőbb élet-lényegét menti ki, tépi ki tíz körömmel az önkény, az emberellenes hatalom zsákmány-halmából. És semmilyen szájbűz eddig soha nem volt képes e költemény szavait megfertőzni. De semmilyen kedvesen suta, kisdíákosan deklamáló szavalás sem tudott a vers elementáris hatásán gyengíteni. Mert így teljes és igaz a paradoxon: ahogy nem lehet tökéletesen elmondani, nem is lehet igazán elrontani, hiszen gyeplőzve vezet, pontosan diktálja önmagát. Nemzet- és embermentő amulettünk lett, karcolhatatlan gyémánt történelem-foglalatban, kőkemény varázsszavak ezerszínű-fényű konglomerátuma, dühünk, örületünk, faltörő fafejtésünk – és megmentő józanságunk, megvilágosodásunk örök láng- emléke. Mágikus vers.

Jaj a zuhanónak, ha nem kapaszkodhat nagy lélekbe. Jaj annak a népek, amelynek Jnem költők a törvényhozói. Jaj annak a népek, amelynek nem költemény az alaptörvénye. Mert a vers ősröbbanás-hőfokán, e teremtés kohó-tüzeiben kiég minden salak: illendő mázas póz, hazugság allűr, sanda érdek: lehamvad a maszk, a felszínesség, a szerepjátszás-mánia, az élveteg ripacszkodás. Foszlányaira szaggatja a demagógiát. És szétrobbant minden nemtelen kompromisszumot, mert szabadságomban, ember-méltóságom pokolból való kimentésében nem lehet alku.

És boldog az a nép, amely regimentjei mellé valaha is kiállíthat egy ilyen győzelemre született költeményt, mert semmilyen zsarnokság nem tud a vers előtt megállni, rákényszerül, hogy leleplezze önmagát, s ezzel menthetetlenül elkezdődik agóniája.

A Március 15-én koszorút helyeztek el a
Hősi emlékműnél:

Kővágószőlős Község Önkormányzata

Cigány Önkormányzat

Általános Nevelési Központ

Katolikus Egyházközség

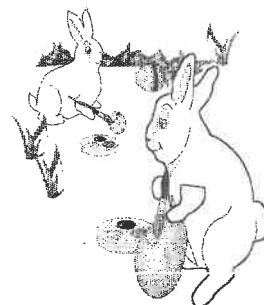
Jakabhegy Polgári Kör

Polgárórség

Roma Érdekvédelmi Szervezet

Zsongorkő Baráti Kör

Kellemes Húsvéti ün-
nepeket kíván minden
kővágószőlősi lakosnak
a
Szöllősi Hírek szer-
kesztősége

Miről volt szó a ZSBK februári taggyűlésén?

Holota Jenő elnök miután köszöntötte a tagságot, üdvözölte az új tagokat, megkérte őket, mutatkozzanak be.

A bemutatkozás után öt új tagfelvételi kérelmet terjesztett a tagság elé, melyet a jelenlévők egyöntetű szavazással elfogadtak.

A munkacsoport-vezetők közül elsőként Dani Béláné számolt be szükségaván. Gunarasi fellépésre készülnek a tavasz folyamán az énekkarral.

Kovács Sándorné a kulturális munkacsoport vezetője a lezajlott jelmezbárról számolt be. Nagy örömmel újságolta, hogy a résztvevők közül sokan jelmezöltöztek, ezzel méltóképp ünnepelethették a 10. jelmezbált.

Megköszönte azon tagtársak segítségét, akik részt vettek az előkészületekben.

Későbbi tervekről nem tudott beszámolni, mint ismeretes a ZSBK költségvetése még nem állt össze, de mint az élet szinte minden területén, biztosan szűkebb lesz, mint az előző években megszokhatta a tagság. Holota Jenő megköszönte Kovács Sándorné áldozatkész munkáját, mellyel a jelmezbált megszervezte. Horváth Jenő távolléte miatt Holota Jenő szólt néhány szót a környezetvédelem területéről. Elmond-

ta, hogy madáreleség Horváth Jenőnél rendelkezésre áll.

A környezetvédő szervezetek országos találkozásán két tagtársunk, Kiss Lászlóné és Fábos Gáborné vesznek majd részt Debrecenben. Holota Jenő megemlítette, hogy az NYTIT Bodán tartott megbeszélést, melyen az új tagközségek, Bükkösd, Cserdi, Helesfa képviselői is részt vettek. Mint elmondta, a bodai aleurolit formáció, rövidítve BAF, 110 km² kiterjedésű, ebből 40 km²-t fognak részletesen megkutatni. 2012-re szeretnék a mélységi laboratóriumot üzembe helyezni. Addigra az is kiderül, hogy van-e valami alkalmatlansági tényező.

Ha minden összevág, és még egyáltalán szükség lesz rá, 2047-ben helyezhetnének el itt radioaktív hulladékot. Az RHK Kht. negyedévente ad ki körlevelet a lakosság részére, és rendszeresen tartanak lakossági fórumokat. Kővágószőlősnő március 9-én lesz az első ilyen rendezvény.

Dr. Pallós Zoltánné felvetette, hogy csatlakozni kellett volna a Zengő megmentéséért folytatott küzdelemhez, legalább egy szándéknyilatkozat formájában. Holota Jenő egyetértett ezzel,

ha szükség lesz rá a későbbiekben, ezt megteszi a ZSBK is.

Pereczes András a kék háromszög turistaút mentén, hétvégi házakban lakó két család környezetére panaszkodott. Rengeteg szemét oda van kidobva a turistaút mellé. Másik felvetése volt, hogy közelednek a választások, a ZSBK őrizze meg pártsemlegességét. Javasolta még, hogy a csatornaépítéssel kapcsolatban havonta adjon tájékoztatást az önkormányzat a Szöllősi Hírekben.

Kovács Sándorné is nemkívánatos tendenciaként említette a hétvégi házakba beköltöző, esetenként külsejükben sem bizalomkeltő személyeket.

Holota Jenő, mint képviselő elmondta, hogy a jogszabály szerint ennek nem lehet gátat szabni, akár egy főlíasiátorba is be lehet jelentkezni.

Dr. Pallós Zoltánné biztosította Pereczes Andrást, hogy a szervezet a politikamentességet a korábbiakhoz hasonlóan megtartja.

Kovács Sándor a Vörös-dombon kialakított pihenőhelyre tervezett padok, asztalok megvalósításáról kérdezett. Buzás József megígérte, hogy a korábban felajánlott faanyagot biztosítja.

Aranytoll

Buzás Andor Aranytollat kapott március 14-én.

Amikor úgy jó negyven évvel ezelőtt, végzett tanárként nem pott Pécssett ál egy váratlan lattal a Magyar lett munkatárs. még sem ő, más nem tud-hogy sorsa el-döntetett.

Ennek a negyvenegy évnek a megkoronázása az Aranytoll.

A Magyar Újságírók Szövetsége 1978-ban határozta el, hogy minden évben Aranytollat adományoz azoknak az elsősorban nyugdíjas újságíróknak, akik életművükkel kimagaslót alkottak. Andor a rádióhoz kerülve a Falurádió munkatársaként dokumentumműsorokat készített. Sokan emlékezhetnek jellegzetes baritonjára, ha kora reggel bekapcsoltuk a rádiót. Buzás Andor hú maradt gyökereihez. A kővágószőlősi

parasztyerekből lett rádióst a vidéken, falun, tanyán élő emberek mindennapjai, sorsa foglalkoztatta. Szinte minden érdekelte, ami a falusi emberek életével kapcsolatos, úgy a hagyományos parasztcsaládi élet, a nemzedékek közötti feszültségek, az öregek helyzete családban, közösségben. Nem kerülte el figyelmét a fiatalság sem, különösen a falusi iskolák sorsa, de műsoraiban teret kaptak a szövetkezés és egyéni boldogulás között feszülő konfliktusok is.

Mellékesen készített műsorokat az irodalmi főosztálynak, például versfordításokat oroszról, franciából. Bűnügyi dokumentum-műsorokat is készített, ahol nem maga a bűncselekmény érdekelte, hanem az ahhoz vezető út, emberi sors, környezet.

Mintegy 60-80 alkalommal vezetett több órás élő adást, ahol beszélgetőpartnerei a tudományos élet, a politika, a kultúra neves képviselői voltak.

Rádióban végzett munkája mellett versei, prózai írásai, fordításai jelentek

meg antológiákban, irodalmi folyóiratokban.

Buzás Andor 1996-ban nyugdíjba vonult és hazatért szülőfalujába. De kapcsolata ma sem szakadt meg régi munkahelyével, négyhetente vasárnap hallhatjuk rádiós jegyzeteit. Ugyanezeket a Szöllősi Hírek oldalain is elolvashatja az irodalom iránt fogékony olvasó.

Írásai a formai gazdagságon túl valamilyen mély, letisztult életbölcsest, emberszeretetet sugároznak. Az olvasónak az a benyomása: én is így érzem, gondolom, de nem tudom így elmondani.

Andor - bár szerényen mutatja kitüntetését - arca nem titkolja, hogy jólesett neki az elismerés. Az Aranytoll - egy lúdtollat formázó ötvösmunka - bíbor színű bársonydobozkában pihen. Hátsó oldalán vésett felirat: A Magyar Újságírók Országos Szövetségének aranytolla.

Gratulálunk a község nevében, és jó egészséget, sok ihletet kívánunk az elkövetkezendő években.

*Mit kíván a magyar nemzet?***Gyenis Emil ünnepi beszéde Március 15-én**

Minden nemzet életében vannak fordulópontok, amelyek hosszú időre kijelölik annak sorsát. Kijelölik azt a mozgásteret, azt a pályát, amelyen az elkövetkezőkben járni lehet és járni kell. Március 15-e is egy ilyen pillanat. Amikor végignézzük az általunk eddig megtett, ezer esztendő átívelő úton, láthatjuk: március 15-e azon kevés történelmi dátumok közé tartozik, amely egyként kedves minden magyar ember számára. Mi lehet ennek a titka? Azon a tavaszon a „népek tavaszán” egész Európa recsegett-ropogott a rajta végigsöprő forradalmi hullámok csapásai alatt.

Egy új Európa volt születőben, melyben nincsenek születési előjogok, amelyben minden adófizető polgár államának oly nagykorú tagja, akinek joga van dönteni a sorsa felett, s amelyben a nemzet tagjai felelősek egymásért.

Ezt jelentette a hármasszó, mely szerepelt a 12 pont alján: „Szabadság, egyenlőség, testvériség” Ezek az eszmék sok országban véres polgárháborút robbantottak ki. Nálunk a forradalom vér nélkül győzött. Nem azért, mert ahogy Jókai mondotta március 14-én este, „Pesten nehéz forradalmat csinálni, hiszen a kormány Bécsben, az országgyűlés Pozsonyban van.”

Hanem azért, mert az ország egésze akarta a változást. Az ország minden tagja egyként érdekelt volt az idejélmúlt államrendjének az eltakarításában. Az ország szíve szerint saját országgyűlést és saját kormányt akart, a majdani saját fővárosban Pest-Budán. Ugyanakkor mindannyian a saját anyagi helyzetükön át érezték a gazdasági rendszer összes hátrányát, rugalmatlanságát, fejlődésképtelenségét. Újra meg újra megtapasztalhatták, mit is jelent, ha nincs törvény előtti egyenlőség, vagy, ha a cenzúra a versékben kutat. És a márciusi ifjak tudták ezt!

Egyszóval a 12 pont fölé méltán került oda a cím: „Mit kíván a magyar nemzet?”

De odakerült még valami. Legfőbb követelésként, mottó gyanánt: „Legyen béke, szabadság, egyetértés.” Itt látható egyébként a márciusi ifjak nagysága. A forradalmár általában fel akarja forgatni a régi, úgymond velejéig korhadt világot. Ő nem a béke embere, ő pusztítani akar, ő mindent „véggépp eltö-

röl”. Nem így Petőfiék, ” Legyen béke, szabadság, egyetértés”-irták .

A forradalom rendkívüli állapot. Mivel nem volt választásuk, bátran félresöpörték azt a világot, amelyben korábban éltek: intézményeket, törvényeket, egy egész rendszert. Azért kellett ezt megtenniük, mert szükséges volt, mert nem lehetett tovább úgy élni, mint addig. De az élet már másnap ment tovább. Az élethez pedig elengedhetetlen a béke, a szabadság, az egyetértés azok között, akik együtt élnek. Közös a sorsuk, közös a gondjuk, és egyikük sem juthat előre hosszú távon a másik rovására.

Ennek felismeréséből születhetett új nemzet ott, a Nemzeti Múzeum előtt. A forradalom győzelme utáni napokban az ország felelős vezetői békés életre

készültek. Miután valóra váltották mindazt, amit a 12 pontból az adott körülmények között valóra lehetett váltani, nagy erővel kezdték meg az ország építését. A lázas munkálkodás közepette gróf Széchenyi István közlekedési miniszter megalkotta vasútfejlesztési terveit, Mészáros Lázár a honvédsereg békeidőben történő felépítéséről szóló tervezetét, báró Eötvös József közoktatási törvényeit készítette el. Nem rajtuk múlt, hogy másként alakult. De ezek a kitűnő hazafiak akkor és ott megtették a kötelességüket. Megtették, ami rajtuk állt, hogy élhetőbb életünk legyen. Élhetőbb élete mindenkinek, aki akkoriban itt élt. S élhetőbb életünk nekünk is, kései utódoknak.

Azán hazánkat is elérte a háború. „Magyarország köröskörül füstölög Kossuth Lajos rézágyúja dübörög. Maga fújja az anyagi trombitát, Harcba küldi Magyarország virágát.” Így énekeltek akkor Kalotaszegen és szerte az országban mindenütt. Gon-

doljuk meg, mit jelentett ezeknek a fiatalembereknek, akik eddig csak könyveket forgattak, most egyik pillanatról a másikra beletanulni a hadimes-terségbe.

Feljegyezték, hogy a gálfalvi csatában, amikor a huszárok kürtöse rohamot fűjt, az egyik fiatalember elsápadt, s bár uralkodott magán, de csak kiszaladt a száján: ”Istenem segíts!” Meghallotta ezt az őrmester, aki már régóta járta a harctereket és hátraszólt.” Ne segítsen az Isten se neki, se nekünk! Csak nézze, hogy mit csinálunk!” Azután ezek a fiatalok nagyon is kitanulták a hadimesterséget! Először Európa egyik legnagyobb hadseregét kergették végig az országon, majd hónapokig álltak az egyenlőtlen harcot a világ legnagyobb hadseregével szemben. A vég azonban elkerülhetetlenül közeledett, és a kitűnő férfiakat elnyelték a csataterék tömegsírhajai, az államfogházak cellái, az emigráció, vagy az itthoni rabság szorongatóan szűkös kényszerpályái.

„Hol sírjaink domborulnak, unokáink leborulnak, s áldó imádság mellett mondják el szent neveinket” -írta Petőfi!

De vajon gondolunk-e Petőfire, aki a segesvári csatában veszett el? Gondolunk-e Vasvárira, akinek a sírja felett három faluval egyetemben most egy természetátalakító intézkedésnek az eredményeként a bélesi tó víztükre feszül? Gondolunk-e mindazokra, akik az életüket áldozták a szabadságért?

Mégis, amit ők adtak nekünk a Nemzeti dallal, a 12 ponttal, az nemcsak az ő életüknek volt fényes, szép napja, de az egész nemzet életének egy olyan pillanata, amely azóta is erőt ad nekünk, amikor egy szebb és boldogabb életről gondolkodunk.

„1848, te csillag”-kiáltott Petőfi. Március 15-e azóta mindannyiunk számára olyan, mint a hajósok számára a Sarkcsillag az égen: mutatja az utat. S ha borult is az ég, és a felhők el is takarják olykor, azért a helyéről el nem mozdul, s mihelyt fordul a szél, újra fényesen ragyog.

156 esztendő telt el azóta, s az eszmét megvalósulni látjuk napjainkban. Nem volt tehát értelmetlen azok áldozata, akik nehéz életet vállaltak magukra értünk, kései utódokért.

Emlékezzünk rájuk tisztelettel!

Iskolai hírcsokor

A Jakabhegy kupa 4. fordulójában alsó tagozatos tanulóink képviselték iskolánkat.

A vándorkupas versenysorozat játékos-ügyességi sorversenye iskolánk sportcsarnokában került megrendezésre.

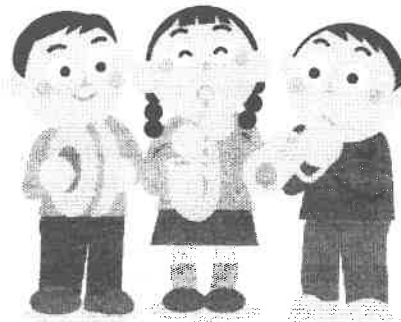
A 4 iskola 8 fős csapata 10 versenyszámban mérte össze erejét, amelynek végén a következő eredmény született:

1. Kővágószőlős
2. Hetvehely
3. Abaliget
4. Bükkösd

Iskolánk csapata a következő összeállításban szerezte meg az első helyet:

Orsós Rozália, Bogdán Balázs, Dömse Márk, Scherczl Andrea, Pál Zsolt, Csémi Alexandra, Berkó Péter, Cserős Bettina, Somi Norbert.

Intézményünk diák önkormányzata az idei tanévben is meghirdette tanulóink számára a KI-MIT-TUD-ot. A kulturális vetélkedőre népdal, népzene, néptánc, hangszeres zene, vers és prózamonddás, valamint egyéb kategóriákban

várjuk tanulóink jelentkezését. A rendezvény időpontja: április 15.

A tavaszi szünet időpontja: április 08-13.

A szünet előtti utolsó tanítási nap: április 07. szerda. A szünet utáni első tanítási nap április 14. szerda.

Gyenis Emil igazgató

Ezúttal február 5-én tartotta szokásos havi összejövetelét a Jakabhegyi Polgári Kör. A meghívott vendégek a megyei MDF képviselői voltak. Dr. Habjanecz Tibor megyei elnök tájékoztatás adott tevékenységükről. A polgári kör tagjait különösen az MDF egyre hangsúlyosabb önállósági törekvése érdekelte.

A jelenlévők értékelték az előzőleg elhangzott országértékelő beszédek, szó volt a gazdatüntetéséről, az energiaárak emelkedéséről, valamint a frissiben megválasztott új televízió-elnök kinevezéséről. A továbbiakban a következő hónapok programjairól esett szó.

Vastag Mária

Gyerekek figyelem!

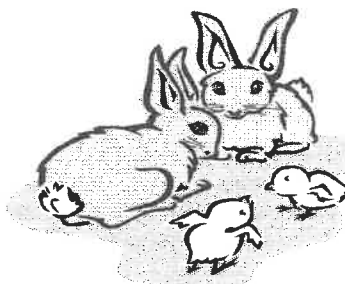
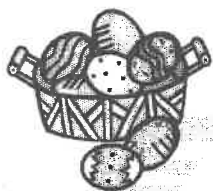
Április 8-án, csütörtökön délután 3 órától játszótér a kultúrházban!

Lesz tojásdíszítés, tánc, nyuszisimogatás.

Mindenkit szeretettel várunk szülővel együtt!

1-2 db tojást hozzatok!

Jakabhegyi
Polgári Kör

Rendőrségi szösszenetek!

Mint bizonyára önök is értesültek róla, január végén több családot kellemetlen meglepetés ért reggelre. A sok munkával megszerzett kisgépek, húsárak, idegenek kezébe kerültek. Sajnos az esetek többségében nagyobb erőszak nélkül tudták elvinni a holmikat. Ahol nem tudták a lakatot eltávolítani, volt kutya, ott nem kockáztattak sokat, és hamar feladták a tevékenységüket. Így a gazdáknak reggel nem volt aggódni valójuk. Érdemes tehát elgondolkozni azon, hogy éjszakára is zárjuk be a mellékhelyiségek, kamrák, garázsok, ajtaját. Ha egy kicsit is megnehezítjük a betörők dolgát, lehetséges, hogy elmegy az egészszől a kedvük, így megmarad értékünk. Természetesen az is előfordulhat, hogy így nagyobb kárt okoznak, de általában az nagyobb zajjal is jár.

Czimmermann András r. t.zls. körzeti megbízott

Utózónga

A múlt havi újságban írtam a téli üdülés örömeiről. Utaltam arra is, hogy nem kell milliárdos vállalkozónak, bankárnak, miniszternek lenni ahhoz, hogy valaki egy hetet téli üdüléssel, sieléssel töltsön. A cikk megjelenését követően az egyik falubeli kissé epésen megjegyezte nekem: azért ezt nem sokan engedhetik meg maguknak. Elfogadom, valóban vannak, akiknek nem telik erre. Bár ha az illető és házastársa nem füstölne el napi két doboz cigarettát, akkor annak négy-öt havi árából gyerekes-tül ők is megtehetnék!

Dr. Pallós Zoltánné

Arat-e a rák Kővágószőlősen?

Célkeresztben

Felbolydult a falu a közelmúltban a médiában elhangzott/leírt riportok kapcsán, melyek kivétel nélkül a bulvársajtó szenzációkeltő, félretájékoztató hangnemében említették a községet. A Szöllösi Hírek szerkesztősége a tisztánlátás kedvéért az ügyben leginkább érintettek egyikehez, Dr. Pallós Zoltán háziiorvoshoz fordult kérdéseivel. Reméljük, hogy a kérdések és a válaszok segítenek eligazodni a lakosságnak a mindannyiunkat érintő problémában.

A kérdéseket a felelős kiadó teszi fel, válaszol a háziiorvos.

- *Mikor tűnt fel az Ady Endre utcai megbetegedések halmozódása?*
- Igazából 2003 vége felé, amikor számbavettem, hogy az utca egy szakaszán már a negyedik rosszindulatú daganatos megbetegedés derül ki egy éven belül, 2000 és 2003 között pedig összesen hét beteg. Ez a felismerés megdöbbentő volt számomra. Részletesebben is elemmezve a történéseket kiderült, hogy 1993 és 2003 közötti tizenegy év alatt tíz eset történt, a 11 lakóházból csak kettő olyan van, amelyikben nincs, vagy nem volt beteg. Egyébként tavaly már az ott lakóknak is feltűnt a jelenség, téma volt az utcabelieknél, aggodalmuknak adtak hangot. A felmerült esetek valódiságához nem fér kétség, hiszen minden beteg megjárta a kórházakat, némelyik többször is. A leletek egyértelműek.
- *Gondolom ilyenkor egy orvos számára nyilvánvaló, hogy lépni kell. Az adatok elemzése után mi volt a teendő?*
- Az egyértelmű volt, hogy a jelenség mellett nem lehet szó nélkül elmenni. A saját szakértelmem, lehetőségeim nem elegendők ahhoz, hogy a kérdés megoldódjon, ehhez az egészségügyi hatóság, szakemberek bevonása szükséges. Én nem tudom és nem is akarom eldönteni, tulajdonképpen miről van itt szó. Még a múlt év vége felé tájékoztattam Sándor Tibor polgármestert, és javasoltam forduljunk hivatalosan a megyei Tisztiorvosi Hivatalhoz (ÁNTSZ). Ezután egyetértésben ezt meg is tettük. Emellett levélben tájékoztattam dr. Faluhelyi Zsoltot, a megyei onkológus szakfőorvost is.
- *Mi történt ezután? Milyen válasz érkezett a felvetett problémára?*
- Megkeresésünkre a megyei ÁNTSZ válaszolt, majd kijött az illetékes munkatársuk, dr. Fekete Zsuzsanna főorvos, aki személyesen is tájékoztatást kért tőlem. El-

mondta, hogy első lépésként minden 18 év feletti lakost megkeresnek egy kérdőívvel, ezzel igyekezően felmérni a lakosság egészségi állapotát. Ezt 2004 elejére tervezték. Kérte tőlem, hogy visszamenőlegesen készítsek halálzási statisztikát a településről.

- *Ez érdekes lehet. Mit mutat ez a statisztika?*
- Előrebocsátanám, hogy ezt a kilencvenes évek elején egyszer már megtettem. Akkor azt szűrtem le az adatokból, hogy Kővágószőlősen nem nagyobb a rák okozta halálozás, mint az ország más vidékein. Ebben az időben vizsgáltattam meg a kővágószőlősi kiskertekből származó zöldségféléket, gumós növényeket, különféle gyümölcsöket, vajon ezekben kimutatható-e emelkedett radioaktivitás? A hatóság által megküldött értékelés szerint nem volt semmi rendkívüli. Tapasztalataimról több fórumon is tájékoztattam a község lakosságát. 2003 végén részben az ÁNTSZ kérésére, részben saját kíváncsiságomtól hajtva ismét kigyűjtöttem a halálozási adatokat 1993-tól 2003 végéig, azaz tizenegy évre terjedően. Megállapítható volt, hogy ez idő alatt elhunytak 154-en. Ebből egyértelműen rák okozta halálozás 33 főnél igazolódott. Ez 22 százalék. Az országos statisztika szerint 2002-ben Magyarországon a rosszindulatú daganatos betegek az összes meghaltak 25 százalékát tették ki. Tehát ha a saját számításaimban egy-két százalékos hibahatárt figyelembe is veszek, akkor sem állunk rosszul. Ezt mindenhol elmondtam, és elmondom.
- *Azért ez az országos 25 százalék elég magasnak tűnik...*
- Igen. Minden negyedik ember rák miatt hal meg. Nem csak Magyarországon, hanem világszerte emel-

kedik a rosszindulatú daganatos betegek száma.

- *Többen fölvetik, indokolt volt-e bármilyen vizsgálat eredményének ismerete előtt, a jelenségről tájékoztatni a közvéleményt?*
- Igen, hallottam erről. Ennek megválaszolásához most több szempontot lehet előranciaálni. Kétségtelen, hogy a község hírnevének ez nem tett jót. Ugyancor álláspontom szerint lejártak már azok az idők, amikor az embereket súlyosan érintő tényekről sumákolnak az illetékesek. Mint például Csernobil idején. Amúgy megelőzőleg volt itt olyan lakossági vélemény is, hogy az orvos is csak szépíti a tényeket. Mindent mérlegre téve, azt hiszem, ma már őszintén el kell mondani az embereknek, ha valami gond van. Tehát utólag visszagondolva, ma sem tartom helytelennek, hogy a fálugyülésen az Ady Endre utcai tapasztalatokról és a megtett intézkedésekről említést tettem. Mellesleg az utcabeliek között oly mértékű volt a nyugtalanság, hogy közel álltak ahhoz, hogy értesítsék a médiát. Arról nem tehetek, hogy a média szenzációkeltően, hamisan tájékoztatja a közvéleményt. Eddig sem volt jó véleményem az újságírókról, a TV csatornákról, de hogy a köztelevízióban Pálffy műsorvezető több milliós havi gázsiját teljesen valótlan állításokat tegyen, azt azért nem gondoltam. Eddig csak a felét hittem el annak, amit a TV-ben látok, ezután már semmit sem! Javukra írom, hogy reklamá-lásomra másnap helyreigazítást tettek. *(folyt. a 7. oldalon)*

(folytatás a 6. oldalról)

- Ön szerint mivel lehet hitelesen megnyugtani a felbolydult közvéleményt?
- Szeretném a lakosság bizalmát továbbra is megtartani. Ez a cikk is erről szól. Szeretném, ha hinnének nekem, és nem a riportereknek, lapíróknak. Azok idejönnek, nagy felhajtást kerítenek, aztán odébbállnak újabb szenzációt keresni. Ez a mostani eset a példa rá, ha azt tapasztalom, hogy a lakosok egészsége bármilyen oknál fogva veszélyben lehet, megteszem a tölem telhető lépéseket, akár a nyilvánosság segítségével is. Még akkor is, ha némelyek most valamiféle bünbaknak kiáltanak ki. Talán ez adhatja a hitelességemet.
- Valóban, én is hallottam véleményeket, hogy az orvos meg a polgármester tönkreteszik a falut. Visszaesik a turizmus, csökkennek az ingatlanárak...
- Már bocsánat. Milyen ember az, akinek csak az fontos, hogy mennyit ér a háza, telke? Csak az számít? Az előbbrevaló, mint a kövágószőlősi emberek egészsége, élete?
- Véleménye szerint az önkormányzat megtette mindazt, ami ez ügyben tőle elvárható?
- Azt gondolom eddig igen. Mi mást tehetett volna? Ezután viszont a vizsgálatok segítségével – amelyek szerintem kedvező eredménnyel zárulnak majd – a lakosság megnyugtatózásában, a megtépzott hírnév visszaállításában mindannyiunknak együtt kell működnünk.

Írásunk gondolatmenetét folytatva, kérdéseinkkel a történet másik főszereplőjéhez, Sándor Tibor polgármesterhez fordultunk.

- Hogyan jutott tudomására a község egyik utcájában előforduló, több személyre kiterjedő daganatos megbetegedések esete, és mit tett az ügy tisztázása érdekében?
- Pallós doktor hívta fel a figyelmemet az említett utcában előforduló daganatos megbetegedésekre, egy fiatal felnőtt esete kapcsán, aminek hatására

határoztam el, hogy ebben az ügyben lépni kell.

Közösen fordultunk az ÁNTSZ-hez levélben 2003 dec. 9-én, kérve a szolgálatot egy célirányos, átfogó és részletes vizsgálat megindítására. Kértem még a MECSEKÉRC együttműködését, számítva korábbi alapos és szakszerű vizsgálatokra, amely ki is nyilvánította együttműködési szándékát. Tájékoztattam a képviselőtestületet a megtett lépésekről, amelyekkel a képviselők egyetértettek.

A hónap végén megérkezett az ÁNTSZ válasza, amelyben a megindított vizsgálatról tájékoztattak, mely részletes és életmódra is kiterjedő lesz, egy ún. kontrolltelepülés bevonásával. A MECSEKÉRC a meglévő adatok felhasználása mellett fizikai vizsgálatokat is végez, radonkibocsátás és gamma sugárzás tekintetében.

A helyi újságban, a Szöllősi Hírekben tájékoztattuk a lakosságot az eseményekről, valamint a falugyűlésen a háziorvos beszámolójában is elhangzott az események ismertetése, azonban észrevétel nem hangzott el a témában.

- Mi a véleménye a községben kialakult közhangulatról?
- Ennek kapcsán el kell mondanom, hogy a falugyűlésen jelenlévő újságíróknak az Új Dunántúli Naplóban megjelenő írása keltette fel a média, elsősorban a bulvár jellegű sajtó figyelmét. Ez a fajta média a maga szenzációkeltő stílusában, féligazságokat tartalmazó írásaival, riportjaival, felbolydította a helyiek nyugalmát, és országos érdeklődést váltott ki, sajnos nem az általunk kívánt módon. Azt azért el kell mondanom, hogy nagyon sok olyan megkeresést is kaptunk, akik felajánlották együttműködésüket, segítőkészségüket nyilvánították ki.
- Ismeri-e a helyiek véleményét, és mi a válasza a felmerült kérdésekre?
- Tudomásom szerint a lakosok és a

vállalkozások egy része vagyonszökkenéstől, ingatlanának értékvesztésétől tart, és ezért a község vezetését hibáztatja. Erre válaszul el kell mondanom, hogy közös véleményünk, hogy a lakosság élete, egészségi állapota bármilyen anyagi/gazdasági érdeket megelőz.

Egy ilyen vizsgálatot, mint a jelenlegi, már sokkal korábban, akár évtizedekkel ezelőtt el kellett volna végezni, mint azt a falubeliek egy része és a kívülállók támogató nyilatkozatai, valamint a józan, felelősségteljes média véleménye is bizonyítják.

Sajnos, az MTV élő adása a műsor szerkesztéséből adódóan nem volt olyan sikeres, mint ahogy vártuk, de legalább nem vitatható a jó szándék, ami a média egy részéről nem mondható el. Itt említeném, hogy a hónap végén lesz egy sajtótájékoztató Pécsen az ÁNTSZ, a MECSEKÉRC, Kövágószőlős polgármestere, és a szintén érintett való pellérdi polgármester részvételével a Művészetek Házában.

Erről a lakosságot tájékoztatni fogjuk.

- Mit vár az ÁNTSZ vizsgálatától?
- Azt hiszem, a vizsgálattal nem fejeződik be ez a történet. Ha úgy látjuk, hogy szükséges, az eredményeket ellenőriztetni fogjuk akár független szakértőkkel is, míg olyan eredmény születik, amely mindenki számára megnyugtató és elfogadható. Véleményem szerint ebben az ügyben minden érintett megtette azokat a lépéseket, amelyek az itt élők érdekében szükségesek voltak. A média (a bulvársajtó) szerepéért az ügyben nem vállalhatunk felelősséget. Kérem a lakosság türelmét legalább az első vizsgálati eredmények megszületéséig, és kérem, hogy mindenki a maga módján segítse elő a vizsgálatok sikerét, addig is higgadt módon őrizzük meg a falu jó hírnevét.
- Ügy legyen! Köszönöm a beszélgetést.

Holota Jenő

Jó állapotban lévő forgódobos mosógép és centrifuga, kétütemű szivattyú (gravitációs) eladó.
Érd. 06 70 365 1347 telefonon

A Tisztiorvosi Hivatal előreláthatólag április 21-én (szerda) tart tájékoztatót. Figyelje a hirdetőtáblákat!

Posta – szolgálat

Ebben a hónapban két olyan fiatal hölgygel beszélgettem, akik a hét minden napján rendelkezésünkre állnak: Bogdán Anita és Várnai Anna, a két postáskisasszony.

Első kérdésem az volt hozzájuk, miért pont a postás hivatást választották?

- V. A.: Az általános iskolában jó eredményeim voltak, de fiatal lévén nem nagyon tudtam, mit is szeretnék csinálni. Édesanyám javasolta, hogy tanuljak postásnak, mert ez egyszerűen ad érettségi bizonyítványt és szakmát is. Úgy okoskodtunk, hogy postásokra mindig szükség lesz – így hát beadtam a jelentkezésemet a Babits Mihály Gyakorló Gimnázium és Szakközépiskola Posta szakára.

- B.A.: Én magam döntöttem e szakma mellett. Már kislány koromban is azt szerettem játszani, hogy írok, telefonálok, kiszolgálókat embereket, így könnyen választottam.

Az általatok választott középiskolának olyan híre van, hogy nagyon szigorúak és igen magas elvárásokat támasztanak a diákokkal szemben. Nektek milyen tapasztalatotok volt, nehéz volt a középiskola?

-B.A.: Így utólag már csak azt mondom, nem jelentett különös nehézséget, de természetesen akkor és ott azért bizony voltak nehéz pillanatok.

- V.A.: Ezzel én is egyetértek. Bizony, megpróbáltatásokkal teli évek voltak. De már túl vagyunk rajta.

Milyen a gyakorlatban postásnak lenni? Mennyire készített fel titeket az iskola a gyakorlati munkára?

- B.A.: Hát, az alapokat megtanultuk, de a gyakorlatban ez nagyon kevésnek bizonyult. A valóban fontos dolgokat az a munkahelyen kellett elsajátítani. Ebben nekem nagy segítségemre volt Guhrné Mihelisz Eszter – akinek ez úton is szívből gratulálunk gyermeke születéséhez – és Farkasné Turán Jutka, aki sokéves tapasztalatával szintén nagyon sok segítséget nyújt a munkámban.

Milyen érzés ilyen nagyon fiatalon egy postahivatal vezetőjének lenni?

- B.A.: Jó érzés, de nagyon sok munkával is jár. Amikor a megbízást megkaptam, bizony előfordult, hogy este nyolc órákor még mindig itt ültem és dolgoztam. Aki nem dolgozott postán, talán nem is tudja, milyen sok és összetett feladataink vannak, milyen pontosan kell minden egyes ügyletet regisztrálni.

Sok pénzzel bántok. Előfordult már, hogy nem egyezett a kassza délután?

- B. A.: Hát, amikor még nagyon kezdő voltam, megtörtént, hogy rosszul adtam vissza valakinek és csak délután derült ki. Szerencsére ez már nem fordul elő, mert a hány a saját zsebünkből kell pótolni.

Hogy viselkednek veletek az ügyfelek?

- V. A.: Általában udvariasak velünk az emberek, de azért sajnos előfordul az is, hogy türelmetlenek és nem akarják megérteni, hogy pl. a nyugdíjakat csak a meghatározott rendben tudjuk kiadni, hiszen a szabályok kötnek bennünket.

Előfordult az, hogy valaki a roma származásotok miatt bántott volna benneteket?

- V.A.: Bevallom, kicsit csodálkozom a kérdésen. A válaszom egyértelműen az, hogy nem. Soha nem ért hátrányos megkülönböztetést a származásom miatt.

- B.A.: Engem egyetlen osztálytársam csúfolt még a középiskolában, de ő is inkább az eredményeimre volt irigy. Le is

maradt az évfolyamunktól és másik iskolában folytatta a tanulmányait. Egyébként velem sem történt ilyesmi. Szőlősön mindenki ismer és elfogad bennünket, mind a roma, mind a nem roma emberek. A fiatalok közül sokan bejönnek hozzánk a postára pár szót váltani. Szőlősön nem érzem, hogy lenne romakérdés.

Köszönöm, hogy válaszoltatok erre a kínos kérdésre, bevallom, kicsit félve tettem fel. A veleszületett intelligenciátok minden tiszteletet megérdemelt. Végül szeretném megkérdezni, milyen terveitek vannak a jövőtekre nézve?

- V.A.: Mivel nekem nincs állandó szerződés, azt hiszem pár éven belül más helyet kell keresnem magamnak. Szeretek ugyan itt dolgozni, de lehet, hogy tovább tanulok. Az sem biztos, hogy postával kapcsolatos dolgot. Annyi minden érdekelne, hogy nehéz a döntés. Ami biztos, hogy mindenképpen emberekkel szeretnék foglalkozni. Nem könnyű ugyan, de én nagyon szeretem.

- B.A.: Nálam komolyan tervben van a továbbtanulás, de én szívesen maradok a posta vonalán, ha úgy adódik. Szeretem ezt a szakmát. Persze, mint ahogy Annuska is mondta, engem is nagyon sok dolog érdekel, így persze elképzelhető, hogy mégis valami mást is megpróbálok. Azért természetesen, mindenkit várunk és kiszolgálunk a postán, legyen szó a szokásos ügyletekről, vagy sorsjegy- vagy könyvvásárlásról, lakás-, élet- és utasbiztosítás kötéséről.

Hogyan kerülnek a postára ezek az inkább áruházza való dolgok?

- B. A.: A postai teendőkre elég szigorú szabályok vonatkoznak, így azt is meghatározzák, hogy sorsjegyárusítással, biztosítások kötésével és termékárusítással is foglalkoznunk kell, sőt, az eladási irányszámok is meglehetősen szigorúak, amelyekhez tartanunk kell magunkat. Ez nem könnyű feladat.

Részt vettetek valamilyen kereskedelmi képzésben, ami az árurendelésről, értékesítésről és az elszámolás módjáról szólt, hogy segítse a munkátokat?

- B. A.: Nem volt ilyen irányú továbbképzés, a meglévő ismereteinkre támaszkodunk. Az a jó az egyéb termékek forgalmazásában, hogy a rendelkezésre álló postai készletből – mint hivatalvezető – magam dönthetem el, mit rendelek meg. Én pedig csak olyan dolgokat rendelok, amiről azt gondolom, hogy el is tudjuk adni.

Köszönöm, hogy megosztottátok velünk a munkátok részleteit, hogy kicsit betekintést adtatok abba.

További sok sikert és szerencsét kívánunk Nektek!

Kószó Emőke

Leépít a MAGYAR POSTA!

Már az előző esztendőben megszüntették több kistelepülésen a postahivatalt. Így járt Bakonya is, azóta mozgó postaaútó hordja-viszi a küldeményeket. Az ott lakók véleménye általában negatív. Idén a kővágószőlősi postán is leépítés volt, Hendzsel Zsuzsát négyórás állásra minősítették vissza, amit ő nem vállalt, így aztán búcsút vehettünk megszokott kézbesítőnkől.

Önkormányzati oldal

Kövágószőlős község költségvetése 2004 évre

Bevételek

Intézményi tevékenység	6 500
Helyi adók	34 800
Kamatbevétel	250
Egyéb bevétel	1 500
Pü. befektetés bev.	13 000
Saját bevétel:	56 050
Átvett pénzeszközök:	18 000
SZJA	13 978
Gépjárműadó	5 400
Átengedett bevétel:	19 378
Normatív áll. h.járulás	82 692
Egyéb áll. h.járulás	4 395
Címzett és céltámogatás	620
Pénzmaradvány	32 000
Közp. előir.	8 465
Bevételek összesen:	221 600

Kiadások

Oktatás	74 697
Étkeztetés	17 634
Igazgatás	17 809
Közésgazdálkodás	38 516
Egészségügy	8 903
Kommunális ell.	3 994
Szociális ell.	18 062
Kultúra	5 492
Egyéb kiadás	2 567
Kiadások összesen:	187 674

Tartalék-előirányzat

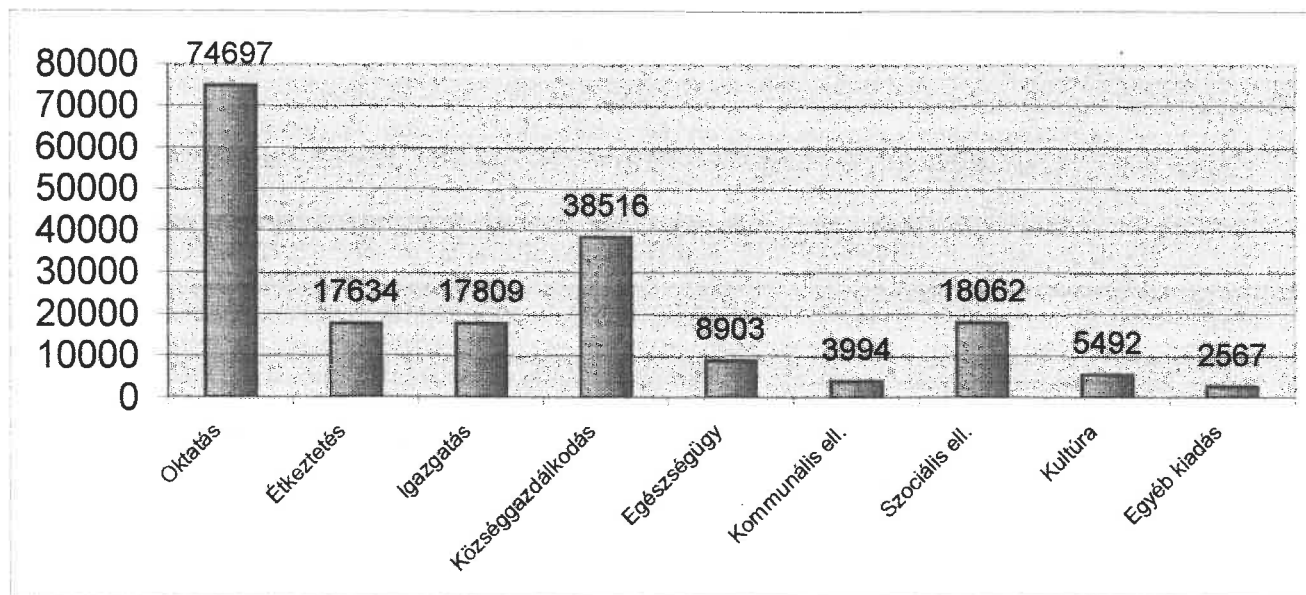
Általános tartalék	5 530
Céltartalék	28 296
Összesen:	33 926

A bevételek értékelésénél elmondható, hogy az önkormányzati gazdálkodás tekintetében lényeges változás nem következett be. Ez évben mintegy 2,5 millió forinttal kevesebb a rendelkezésre álló pénzeszköz. 2003. évben az állami támogatások összege 95 millió Ft volt, 2004-ben ez 102 millióra emelkedik, ez 7 % növekménynek felel meg. Ha ezt viszonyítjuk az inflációhoz, akkor látható, hogy csak a szinttartás biztosítására szolgálhat, minőségi változást nem eredményez.

Az állami támogatásoknál öröndetes, hogy a település céltámogatást nyert (szennyvízcsatorna).

A 2004 évi költségvetésben az állami finanszírozás 46 %-os nagyságrendet képvisel. Az 56%-os helyi bevételi forrás magába foglalja az előző évi pénzmaradványt is. Az önkormányzat mozgásteret egyre inkább szűk mezőre szorul vissza.

A kiadások grafikonja ezer Ft-ban

Tájékoztató a kutatásokról

A Nyugat-mecseki Társadalmi Információs Társulás keretén belül a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kht. és a Mecsekérc munkatársai március 9-én kedden délután tájékoztatót tartottak a kultúrházban a nagyaktivitású radioaktív hulladékok elhelyezésével kapcsolatos kutatásról, céljáról, középtávú tervekről.

Bár a Szöllősi Hírekben megjelent a rendezvényre szóló meghívó, a ZSBK taggyűlésen Holota Jenő elnök személyesen invitálta a tagokat a részvételre, igen kevesen jöttek el a színvonalas tájékoztatóra. Igaz, az időjárás sem kedvezett, esett a hó, fújt a szél, de ha a telepről egy nyugdíjas házaspár vette a fáradságot, hogy eljöjjen, megtehették volna ezt a közelben lakók is.

Sajnos sok tévhit él az emberekben, sokan már kész tényként beszélnek a tároló megvalósításáról, arra azonban nem szakítanak időt, hogy első kézből, hozzáértő szakemberektől tájékozódjanak. Reméljük, legalább az újságunkon keresztül sikerül ismeretnie az elhangzottakat, bár félünk tőle, hogy sokan el sem olvassák, inkább a bulvárlapokból és különböző szenzációhajász TV csatornákból szerzik információikat.

Elsőként Buday Gábor RHK Kht Tudományos igazgató beszélt általában a hulladékokról, bővebben a nagyaktivitású radioaktív hulladékról, melynek helyet kell keresni. Felvázolta a kutatás főbb időpontjait. A Paksi Atomerőműben és a Püspökszilágyiban ideiglenes tárolóban elhelyezett hulladékot 2047-ben kellene végleges tárolóba tenni. A döntés, hogy Magyarországon ez a hely hol lesz, 2033 körül várható. Addig a kutatás menete a következő: 2004-2008 között felszíni kutatásokat végeznek. 2009-2012 között a helyszíni mélylabor építését tervezik. A föld alatti kutatások 2012-2032 között zajlanak. Kérjük az itt élő lakosság hozzájárulását a munkálatokhoz. Cserébe folyamatos, őszinte tájékoztatást biztosítanak, anyagi támogatást nyújtanak az érintett települések önkormányzatainak, mivel országos probléma megoldásáról van szó. Lehetőségük lesz az érintett falvaknak független szakértőkkel ellenőriztetni a kutatásokat a kapott anyagi támogatásból. A kutatás végén a lakosságnak döntési lehetősége lesz, amelyet a következő generációnak kell meghoznia.

Ezután kivetítőn bemutatták, hogy - legalábbis a mai ismeretek szerint - milyenek tervezik tároló szerkezetét. Benkovic István vezérigazgató-helyettes elmondta, hogy a Mecsekérc Rt végzi el a munkát. A 90-es években már vizsgálták a BAF /bodai aleurolit formáció/ -t a mélyben. Az eddigi eredmények ismeretében nem találtak olyan tényezőt, ami alkalmatlanságot bizonyított volna. Ismertette azokat a munkafolyamatokat, melyek érinthetik a lakosságot: 2004 és 2008 között útépitések, sekély és mélyfúrások, felszíni geofizikai vizsgálatok, mérőpontok, műtárgyak építése folyik. Esetleges növekvő forgalomra kell számítani, de sem radioaktív anyagok nem jelennek meg, sem nagyobb építkezéssel nem kell számolni. A kutatólabor pontos helyét most kezdik keresni. A munkálatok előnye, hogy munkahelyeket biztosít, infrastruktúrát fejleszt, közvetlen pénzbeli támogatást ad a településeknek. Ígérjük, hogy állandó nyílt kapcsolatot tartanak a lakossággal, és folyamatosan tájékoztatnak.

Sándor Tibor polgármester megköszönte a tájékoztatást, átadta a szót a megjelent lakosoknak.

Kovács Sándorné: eddig úgy tájékoztatták a lakosokat, hogy az EU-ban 20 évet adnak ennek a problémának a megoldására, most 47 évről beszélnek. Mi az igazság? Magyarországon van-e olyan hely, ahol hasonló kutatásokat végeznek?

Buday Gábor: Az RHK Kht. négy közép és hosszú távú tervet készített, a végdátum mindegyiknél 2047, a kutatásra pedig 20 évet hagytak mindegyikben. Az európai uniós nagyobb országok sem tudják 20 éven belül megoldani ezt a problémát, úgy-hogy az előadásban ismertetett dátumok szerint tervezik a munkálatokat. Mint mondotta, a közti idő felosztása mindig kicsit politika-függő is. A második kérdésre Kovács László válaszolt: 2000-ben egy tanulmány készült, mely felmérte az országot, Észak-Magyarországon a Szlovák határ közelében van még szóba jöhető képződmény.

Dr. Milbacher Róbert kővágószőlősi lakos megkérdezte, mi van az oroszokkal kötött visszaszállítási egyezményrel, milyen nemzetközi tapasztalatok vannak a nagyaktivitású radioaktív hulladékok tárolásában.

Buday Gábor: a 94-ben kötött kormányközi egyezményt 96-ban felmondták az oroszok, magánjogi szerződés keretében 4000 kazetta visszaszállítására van lehetőség, ebből valamennyit már kihasznált Paks, de a későbbiekben nemcsak a kiegészítő fűtőelemeket, hanem a Püspökszilágyon elhelyezett hulladékot, valamint a jövőben a Paksi Atomerőmű lebontásakor keletkező radioaktív hulladékot is el kell helyezni.

A második kérdésre válaszolva elmondták, a világon még sehol nem működik ilyen tároló. Az USA-ban van egy katonai tároló, amit sóbányában helyeztek el, és épül egy civil tároló is.

Dr. Milbacher Róbert megjegyezte, az USA-béli tároló területén biztos nem lakik 200 ezer ember.

Buday Gábor: Egyelőre minden országnak magának kell megoldani a hulladék elhelyezését, Magyarország pedig sűrűn lakott.

Dr. Pallós Zoltán háziorvos nem kérdést tett fel, hanem a véleményét kívánta elmondani. Szerinte amennyiben 2033 körül kell dönteni a tároló létesítéséről, még sok minden történhet. Például a tudomány, az atomipar rohamos fejlődését tekintve biztos, hogy sokkal több ismeret birtokában lesz az emberiség. Könnyen lehet, hogy nem is lesz szükség tárolóra. A döntést mindenképpen nem ma kell meghozni, az a jövő generációk feladata. A ma élő emberek annyit tehetnek, hogy a kutatásokkal megkönnyítik a gyerekeik, unokáik döntését.

Orsós György véleménye szerint a Mecsek hegység felépítése olyan, hogy nem kell félni egy ilyen tároló létesítésétől.

Milbacher R. megkérdezte még, hogy végeztek-e szociológiai felmérést, milyen hatása lesz a tárolónak az ingatlanok értékére.

Simon Miklós (Noguchi & Peters): Tavalgy készült egy reprezentatív felmérés, eredménye az Interneten, a Polgármesteri Hivatalban megtekinthető. Az itteni lakosság tájékozottabb az átlagnál, itt érdeklődés, nem félelem van az emberek között.

Kovács László: Egy humán ökológiai részletes felmérést terveznek, melyet a PTE fog végezni

Dr. Pallós Z. még megemlítette a Blikk napilap által rémhírtérjesztő módon tálalt kővágószőlősi megbetegedéseket. Kormosné Borda Ibolya megkérdezte, hogy a lakásokban végzett radon koncentráció mérésének eredményét mikor kapják meg az érintettek. Berta Zsolt: 10% volt határértéken felüli, itt megismétlik a mérést. Felelőtlenség volna bizonytalan eredményt közölni. Van az országnak olyan települése, ahol nagyobb a radon kiáramlás, pedig nem működött ott uránbánya. Sándor Tibor polgármester megköszönte a részletes tájékoztatást és a megjelenést, Kovács Győző a NyM TIT elnöke pedig arra biztatta a jelenlévőket, hogy a társulás tájékoztató irodájában érdeklődjenek, ott mindig naprakész tájékoztatást kaphatnak.

Zajlik a tájékoztató körút a NymTIT településeken

Ahogy arról már előzetesen hírt adott a Nyugat-mecseki Társadalmi Információs Társulás (NymTIT), a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhazsnú Társasággal (RHK Kht.), a Mecsekérc Környezetvédelmi Rt-vel, a lakossági tájékoztatói munkát koordináló Noguchi and Peters kommunikációs tanácsadó céggel közösen tájékoztató körutat szervez és bonyolít le az összes olyan településen, amely idén januártól részt vesz a NymTIT munkájában.

A tájékoztató körút első állomása Boda volt március elején. A bodai programot követően március 9-én Kővágószőlős és Cserkút, március 10-én Bükkösd és Cserdi, március 12-én Helesfa és Hetvehely, következett a sorban. A körút március 29-én a Bakonyán és Kővágótöttösön megszervezett tájékoztatókkal fejeződik be.

A körút szervezői akár az "Első kézből" nevet is adhatták volna a tájékoztatói programsorozatnak. Minden helyszínen a megjelent érdeklődő lakosság a kutatási programért, illetve az ahhoz kapcsolódó helyszíni munkák végzéséért felelős cégek vezető szakértői, és igazgatói adtak tájékoztatást. Így, Buday Gábor az RHK Kht műszaki - tudományos igazgatója, a program kiemelt országos jelentőségéről, annak legfontosabb céljairól, és hosszú távú ütemezéséről szólt, meggyőző példákkal támasztva alá előadásában, hogy az első szakaszra kitűzött cél - *egy mélységi kutató laboratórium helyének kijelölése, várhatóan 2008 folyamán* - műszakilag teljes biztonságot garantálva megoldható. Dr. Benkovics István a Mecsekérc vezérigazgató helyettese, programigazgató előadásában bemutatta, hogy milyen helyszíni tevékenység várható a térségben 2004 -2008 között, s azok milyen hatással lesznek majd az ott élők életkörülményeire. Benkovics István megismertette a jelenlevőket a vizsgálandó kőzet, a Bodai Aleurolit Formáció "névjegyével" is. A programigazgató elmondta, hogy a szakmai- tudományos kutatási program megvalósítása számos előnnyel jár majd közép és hosszú távon a térség számára. Ezek sorában szólt a kutatási területen létesülő útépítésekről, a helyi munkaerő

lehetséges bevonási lehetőségeiről. Benkovics István aláhúzta, hogy a kutatási munkák egyes fázisait *rendszeresen időben egyeztetik majd az önkormányzatokkal, és az érintett ingatlantulajdonosokkal. Törekedni fognak a lehetséges károkozás minimalizálására, s az esetlegesen okozott károkat megtérítik majd.* A programigazgató szerint a négyéves munka során a térségben számolni kell a forgalom kisebb mértékű emelkedésével is. Ennek mértéke nem lesz zavaró a lakosság számára.

Az előadásokat követően a közönség kérdéseket tehetett fel az előadóknak, illetve elmondhatta véleményét is a hallottakkal - látottakkal kapcsolatban. A legérdekesebb kérdésekből, véleményekből, és a rájuk adott válaszokból április közepére készül el a NymTIT videós hírlevelének második száma, amely mindegyik településre eljut. A videó-hírlevél első száma már eljutott a kilenc önkormányzathoz, *Kovács Győzőnek* a NymTIT elnökének segítségével.

A kővágószőlősi rendezvényen természetesen foglalkoztak a megjelentek az egyik bulvár napilapban megjelent aznapi cikkel is. A település háziorvosa elmondta, hogy több mint tíz évvel ezelőtt a helyszínen végzett felmérés eredményeként azt találta, hogy a faluban előforduló daganatos betegségek előfordulási aránya megfelel az átlagnak. (Az ezt követően elkészített elemzések sem jelezték a daganatos megbetegedések számának emelkedését.) Nemrégiben a falu egyik utcájában a daganatos megbetegedések halmozott előfordulását észlelte. A település polgármesterével együtt az esetleges okok megállapítása érdekében az ÁNTSZ közreműködését kérte. Az ÁNTSZ felmérőlapos epidemiológiai vizsgálatot indított, mely vizsgálat kiterjed az érintett személyek egyéb expozíciós körülményeire is (munkahelyi expozíció, életmódi szokások, stb.). A felmérést kiegészítik egy uránbányászattal nem érintett baranyai település, mint kontrollcsoport epidemiológiai felmérésével. Ezek időigénye több hónap. Mindezek alapján az egészségügyi hatóság kb. 4-5 hónap múlva tud majd hivatalos tájékoztatást adni a felmérések eredményeiről.

A falu háziorvosának tájékoztatóját a rendezvény közönsége jóváhagyólag tudomásul vette.

Gyászjelentés

Ismét búcsúznunk kell egy nyugdíjas klubtársunktól. Meghalt Dani Béla! Ő volt az az ember, akire mindig lehetett számítani.

Bármilyen rendezvényünk volt, ő volt az, aki elsőként vállalta, hogy bevásárol. Ha kellett Pécsre ment, ha kellett, itt helyben szerzett be mindent. Mindig azon volt, hogy minden meglegyen. Mindannyiunknak nagyon fog hiányozni. Nemcsak azért, mert bevásárolt, hanem azért is, mert az énekkar lelkes tagja volt. Többször volt kórházban, de amikor egy kicsit felépült, már jött is az énekpróbákra.

Ma már sajnos hiába várjuk, nem jön többé. A nyugdíjas klub tagjainak szívében emléke örökre megmarad.

Mindenki „Béla bácsija” nyugodjál békében!

Turán Józsefné

Köszönetnyilvánítás

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, akik drága férjem

DANI BÉLA

temetésén megjelentek, koszorúkkal, virágokkal és bármily módon együttérzésükről biztosítottak, fájdalunkat enyhíteni igyekeztek

gyászoló felesége és családja

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, akik szeretett halottunk

HORVÁTH LÁSZLÓNÉ

temetésén részt vettek, fájdalunkban osztoztak

a gyászoló család

Az érem két oldala

Igaz, hogy csak négy és fél éve lakok a média által Rákutcának kikiáltott Ady Endre utcában, és az is igaz, hogy a legjobb tudomásom szerint a családjamban nem szenved senki rákos betegségben, ennek ellenére hangsúlyozni kívánom, hogy a kialakult véleményemet nem ezek a tények motiválják.

Sajnos közelről ismerem az utca egészségügyi problémáját. Szomszédaim haltak meg, illetve szenvednek e szörnyű kortól. Akinek a családjában még nem volt rákos beteg, az el sem tudja képzelni azt az érzést, amely a betegség felismerésekor eluralkodik a betegen és családtagjain. Megértem minden ember félelmét és aggodalmát, és osztozom a betegek bánatával.

De vajon van-e összefüggés a bányászat, a bányabezárás és a betegségek között, vagy csak a véletlenek szerencsétlen találkozásával szembe-sültünk?

A környezetvédelmi tevékenységem révén kialakult kapcsolataimból eredően viszonylag sok információval rendelkezem településünk háttér-sugárzásáról, és a sugárzásmérések eddigi eredményeiről. A rendelkezésemre álló adatok alapján magam is próbáltam következtetéseket levonni az Ady Endre utcába koncentrált rákos megbetegedések, az utca alatt húzódó volt bányajárat és a bánya bezárást követően szellőzetlenül hagyott vágatokból feltörhető radonkoncentráció között. De a betegségben szenvedők és a lakásaikban mért radonszintből nem tudtam összefüggést kimutatni. Miután a község több lakójában felmerült ez az esetleges okozati összefüggés, az önkormányzat kötelességének érezte szakértői vizsgálat kezdeményezését az összefüggési lehetőségek kivizsgálása végett. A háziorvos által összeállított statisztikát az önkormányzat vizsgálati kérelmével elküldték az ÁNTSZ-nek.

A Mecsekérc Rt. Környezetvédelmi bázisán a múlt év októberében kértem annak megállapítását, hogy a bánya-bezárást követően eltelt időszak alatt történt-e radonkoncentráció emelkedés. Mivel előzőleg erre vonatkozóan nem voltak mérési adatok, a most történő, és ezután következő detektoros mérések ennek a megállapítását is szolgálják. A Mecsekérc a 2003-as évi mérési adatait a kiértékelés után megküldte feldolgozásra az ÁNTSZ-nek. A háziorvos és az önkormányzat is megtette a kötelességét. A vizsgálatok elkezdődtek. Az eredmények megszületéséig várni kell.

A ráktól való félelmi aggodalmakon túl azonban településünkön más irányú aggodalmak is megfogalmazódnak. A község imázsa, az egyelőre feltételezésre épülő pánikkeltés miatti elértéktelenedés veszélye. Sajnos a szenzációra éhes médiát csak a saját érdekei hajtják. Úgy érzem, hogy egyelőre a községnek több kárt okoztak, mint használtak. Ezt meg kellett volna spórolni! Nem a problémák elhallgatására, hanem a véleményem szerinti nem kellően átgondolt kiszivárogtatására gondolok.

Sokan aggódnak a község rossz hírnévbe hozásától, a turisták elvesztésétől, házuk, telkük leértékelődésétől, a falusi fizető vendéglátás visszaesésétől, a vállalkozásuk csődjétől. És ahogy jogosnak ítéljük a betegségtől való félelmet, ezeknek a jogosságát is el kell fogadnunk. Igaz, hogy minden csoda három napig tart, de ennek a három napnak az utóregéseit vajon meddig fogjuk viselni? Mikor lesz a Rákutcából újra Ady Endre utca? Mit kell tennünk a régi SZÖLŐSI rangunk elvesztésének visszaszerzéséért?

Vagy talán nem is veszítettük el? Nem tudom. Egyelőre ez ügyben is csak találgatni lehet. Mint ahogy a betegségek és az uránbánya, úgy a médiakampány hatása és a község jó hírneve közötti összefüggésnek az eredményére is várni kell.

Véleményem szerint le kell állítani a hírközlő szervekkel való kapcsolattartást. Majd, ha a vizsgálati eredmények azt mutatják, hogy szükségünk van a média segítségére, akkor kell igénybe venni a média hatalmát.

A bányászat már a múlté. Az ezen időszakban keletkezett károkról, az embereket ért sérelmekről már késő beszélni. Most a jelen időszak megoldandó feladataival kell foglalkozni. Arra kell oda figyelni, hogy a rekultiváció tökéletes legyen. Ne maradjanak eltemetetlen sugárzó szennyeződések. Az uránbánya által feltöltött, eltömődött területek sugárzásmentesek legyenek. Biztosított legyen a technikai feltétele az elhagyott vágatok esetleges radonszintemelkedési szabályozhatóságának. Ne épülhessenek épületek ércibúvasókra és azok környékére. Tájékoztatva legyen minden lakos az ingatlanán mért kültéri és zárttéri eredményekről. Mindenkinek joga tudni, hogy milyen háttér-sugárzással él együtt. Várjuk a Mecsekérc Rt-től a detektorok kihelyezésekor megígért szakmai kiértékelést. A megengedett határérték feletti radonkoncentrációjú lakásokban a beavatkozási lehetőségi formák közlését. A nagyobb költségigényű megoldások estén a konkrét segítséget, vagy a segítségnyújtás anyagi módjának kapcsolataik révén való megkeresését.

*Horváth Jenő képviselő,
ZSBK környezetvédelmi munkacsoport*

Radon

A radon kevésbé ismert, de nem kevésbé veszélyes nemesgáz. A talajból felszivárogva, illetve az építőanyagokon keresztül kerül a lakás levegőjébe, veszélyeztetve az ott élők egészségét. Felismerése csak műszerekkel lehetséges, mert szintelen szagtalan. Svédországban már az ötvenes évek óta mérik a lakóépületek radonkoncentrációját, nálunk most készül az első országos radontérkép. Az első nagyobb léptékű mérést a RAD Lauder Labor végezte el 1994-1998 között. Csaknem tízezer falusi ház radonszennyezettségének felmérése alapján akkor öthatezerre tették azon épületek számát, amelyekben a radonkoncentráció meghaladja a 600 Bq/köbmétert (Mátraderecsken az ezret is), míg az átlagérték eléri a 140-et. A WHO (Egészségügyi Világszervezet) 200-600 Bq/köbméter közötti egészségügyi határérték meghatározását javasolja. (Svédországban 200 felett már lakhatatlanná nyilvánítják az épületet.) Az aggodalom oka a nemesgáz bizonyítottan rákkeltő hatása. Az Országos Sugárbiológiai és Sugár-egészségügyi Kutatóintézet becslése szerint évente 100-400 ember halálát okozza a radon, illetve a sugárzása miatt kialakuló tüdőrák. Nyugaton az összes tüdőrák tíz százalékát írják a radon számlájára, ami hazánk évi 7500 tüdőrákos esetét alapul véve 750 áldozatot jelentene. A legveszélyeztetettebbek az új házak lakói. Az elmúlt harminc évben ugyanis ötven százalékkal emelkedett az új épületek radonkibocsátása. A fokozott hőszigetelés és az elégtelen szellőztetés hatására a koncentráció növekedését okozza. Egy ház mentesítésének költsége hazánkban százezer forintba tehető, de állami keretből egyelőre nem határozta meg erre a célra.

(Forrás: Népszabadság)